

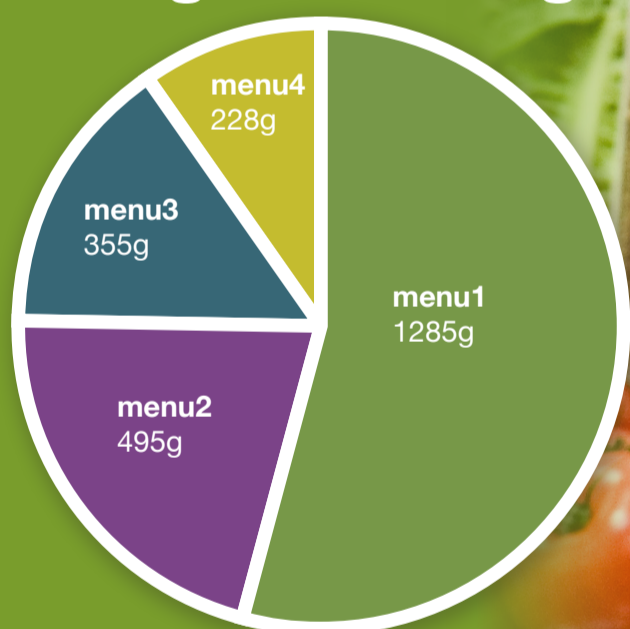
Spis dig til et bedre klima

Al produktion af fødevarer påvirker klimaet. Faktisk vurderes det, at cirka en tredjedel af menneskeskabte drivhusgasser på globalt plan stammer fra landbruget samt fra forarbejdning og transport af fødevarer. I Danmark står selve landbrugsproduktionen for 17 procent af landets samlede udslip af drivhusgasser.

Ifølge principperne for økologisk jordbrug skal landmanden sikre en økologisk balance til gavn for planter, dyr, mennesker, miljø – og klimaet.

Men det økologiske landbrug som vi kender det i dag, er ikke meget bedre end konventionelt landbrug, når det gælder påvirkningen af klimaet. Det er en "varm kartoffel", som økologerne nu tager fat på.

Økologisk landbrug

Benævnelserne i overstående diagram er CO₂ ækvivalent

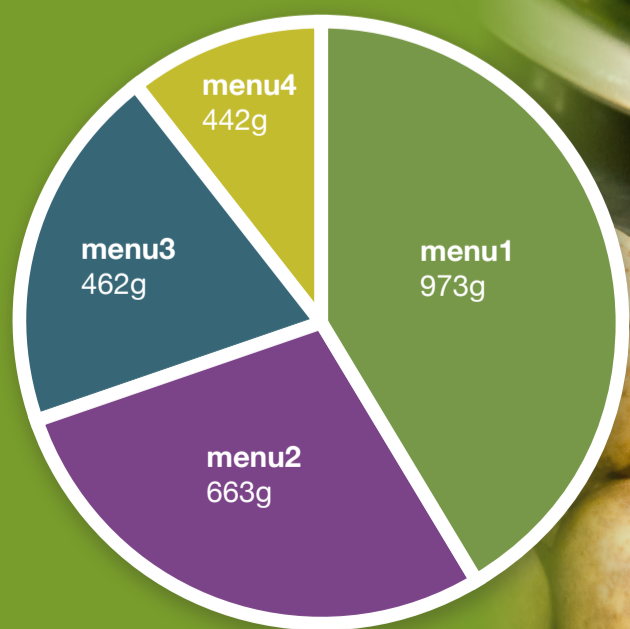
Menu 1: Oksehakkebøffer fra kødkvæg med lune kartofler, hvid sovs og sprøde gulerødder

Menu 2: Oksehakkebøffer fra malkkvæg med lune kartofler, hvid sovs og sprøde gulerødder

Menu 3: Svinefrikadeller med lune kartofler, hvid sovs og sprøde gulerødder

Menu 4: Bønnebøffer med lune kartofler, hvid sovs og sprøde gulerødder

Konventionelt landbrug

Benævnelserne i overstående diagram er CO₂ ækvivalent

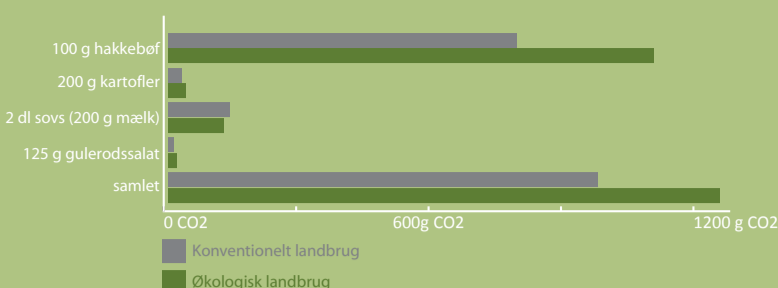
Menu 1: Oksehakkebøffer fra kødkvæg med lune kartofler, hvid sovs og sprøde gulerødder

Menu 2: Oksehakkebøffer fra malkkvæg med lune kartofler, hvid sovs og sprøde gulerødder

Menu 3: Svinefrikadeller med lune kartofler, hvid sovs og sprøde gulerødder

Menu 4: Bønnebøffer med lune kartofler, hvid sovs og sprøde gulerødder

Oksekød fra kødkvæg

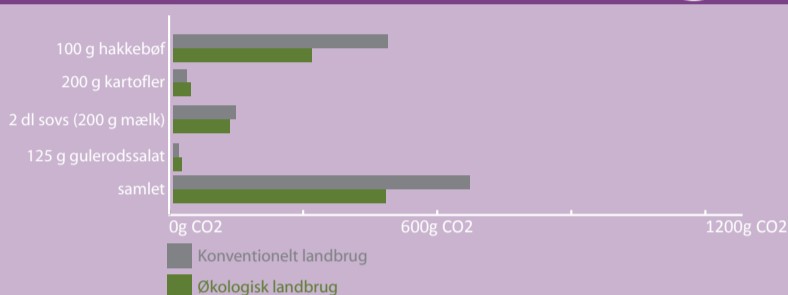

Oksekød fra kødkvæg er en af de mest klimabelastende fødevarer der findes, hvis ikke den mest klimabelastende. Køer udskiller klimagassen metan både fra fordøjelsen og fra husdyrgødningen, og der går mange kg foder til at producere et kg oksekød. Dermed kommer der en stor klimabelastning indirekte fra de arealer, hvor foderet er dyrket.

Hvis køerne får det meste af deres foder fra græsningsarealer, der ikke kan bruges til at dyrke korn og andre afgrøder, så bliver den indirekte klimapåvirkning fra foderarealerne små.

Det er demonstreret med den økologiske "engkalv", der er produceret ved at flere kalve går sammen med en malkeko ("ammetante"), som de kan die ved, og ellers bare æder enggræs. Først den sidste tid inden slagtning, kommer de på stald og får andet foder. Den metode har givet en meget lavere klimabelastning end traditionelt opdræt af kvæg.

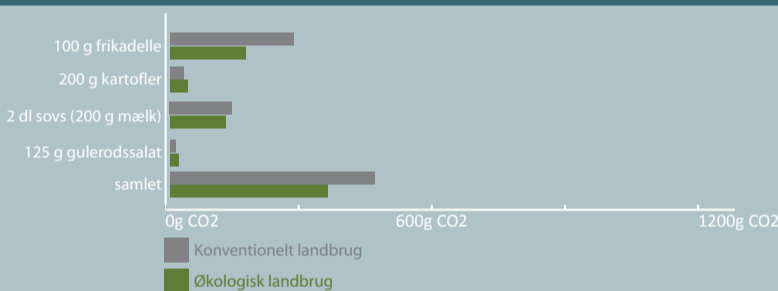
Oksekød fra malkekøer

Malkekøer, der har produceret mange kg mælk igennem deres levetid, fordeler den samlede klimabelastning på mælk og kød, og derfor falder klimabelastningen fra den type oksekød til under det halve af oksekød fra kødkvæg.

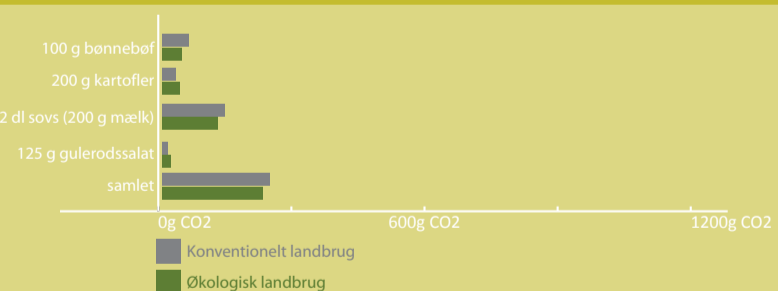
Det betyder også noget, hvordan koen bliver fodret. Den enkelte ko udskiller mindre metan pr. kg. kød, hvis den fodres med korn, fedt og andet foder, som den vokser hurtigt af. Men ser man på den samlede produktion af fødevarer, vil det være bedre at bruge kornet direkte til menneskeføde eller i hvert fald til dyr som grise og fjerkræ, der ikke kan æde græs.

Svinekød

Svinekød har en klimabelastning der er 6½ gange mindre end oksekød fra kødkvæg! Specielt økologisk svinekød har en lavere klimabelastning. Svin har et anderledes fordøjelsessystem end køer og samtidigt kræver de heller ikke så meget foder før de er store nok til at slagte. Et dansk svin slages normalt når det er omkring 5-6 måneder gammelt, mens kødkvæg normalt først slages når de er over 24 måneder gamle. Den længere levetid resulterer derfor også i en højere klimabelastning.

Bønnebøf

Generelt set har bælgfrugter, grønsager, frugter og kornprodukter en lav klimabelastning.

Frugt og grønsager, der er blevet fløjet til Danmark fra andre lande, eller er blevet dyrket i opvarmede drivhuse, kan have en klimabelastning som er væsentligt større (som nogle typer kød).

Måltider uden kød er altså en effektiv måde at nedsætte klimabelastningen på, specielt hvis man samtidig køber det der i sæson og som er dyrket lokalt.

- Halberg, Niels; 2008; 'Energiforbrug og drivhusgasudledning i økologisk jordbrug'; www.ICROFS.org

- Hirschfeld, J; Weiß, J; Preidl, M & Korbun, T; 2008; 'The Impact of German Agriculture on the Climate'; www.IOEW.de/en/

- Niggli, U; Lifert, C; Alföldi, T; Lück, L & Willer, H; 2007; 'Improving Sustainability in Organic and Conventional Low Input Food Production Systems'; *Proceedings of the 3rd International Conference of the European Integrated Project Quality Low Input Food (QLIF)*; side 439-442

- Fødevarerministeriet; 2009; 'Klima på bordet - Fødevarerministeriets klimakogebog'; www.fvm.dk

Udarbejdet af AAU - Copenhagen Institute of Technology i samarbejde med Dansk Landbrugsrådgivning, Landbrug & Fødevarer, Økologisk Landbrugforening, ICROFS, Kalø Økologiske Landbrugsskole og Den Almennyttige Andelskasse Merkur. Produceret med tilskud under innovationsloven fra Fødevarerministeriet.